

ἀρχὰς τῆς μικρᾶς δημοκρατίας· ἢ ὑπὸ τοῦ δουκὸς τοῦ Ἐδιμβούργου, ἀντὶ κατὰ τὰ συμπεφωνημένα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καταλλήλως πρὸς τοῦτο ἀνατραφέντος, κατάληψις ὑπὸ πρόφασιν μὲν προσωρινότητος, ἀλλὰ μετὰ διαθέσεων, φαίνεται, διαρκείας, τοῦ θρόνου τοῦ Σαξωνικοῦ Κοβούργου· ἢ πρὸς τὸν κ. Πιερ κατ' ἀπρίλιον ἐκ Βιέννης διερχόμενον ἐπίσκεψις τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ, πολλαχῶς σχολιασθεῖσα· τὰ ἐν Γύνδη τῆς Οὐγγαρίας μεσοῦντος σεπτεμβρίου μεγάλη αὐτροσυγγρικὰ παρουσία τῶν δύο αὐτοκράτορων, τοῦ βασιλέως τῆς Σαξωνίας, τοῦ δουκὸς τοῦ Κονάουτ, τοῦ πρίγκιπος Λεοπόλδου τῆς Βαυαρίας καὶ πολλῶν ἀρχιδουκῶν γυμνάσια, ὄντα οἰοεὶ συνέχεια τῶν ἐν Λοθαριγγίᾳ καὶ χρησιμοποιοθέντα ὑπὸ τοῦ γερμανοῦ καίσαρος πρὸς διασκεδάσιν τῆς ἀπὸ τῶν διπλώσεων τοῦ κόμπος Καλνόκι ἐντυπώσεως· ἢ τοῦ κόμπος Καλνόκι ἀρχομένου νοεμβρίου εἰς Μεδιόλωνα καὶ Σπέττιαν μετάβασις καὶ ἢ μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἰταλοῦ ὑπουργοῦ καὶ τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου συνέντευξις, περὶ ἧς ἐρρήθη ὅτι προϋτίθετο τὴν μετὰ τῶν ἐν Ρώμῃ συνενόησιν περὶ μερικοῦ ἀφοπλισμοῦ τῆς Ἰταλίας.

Ὡς πρὸς τὴν Ἰλλυρικὴν κερσόνησον, αἱ τῶν κρατῶν αὐτῆς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος σχέσεις ἀπέβησαν ὀμαλώτεροι ἢ κατὰ τὰ προηγουμένα. — Οὕτω μὲν διεκανονίσθη ἡ ἑλληνορωμανικὴ περὶ τῆς κληρονομίας Ζάππα διαφορά, ἡ τὴν διακοπὴν τῶν διπλωματικῶν σχέσεων τῶν δύο κρατῶν ἐπενεγκοῦσα, δὲν ἐλείψαν δὲ ὅλως καὶ κρούσματα τινα σερβοβουλγαρικῆς διαφωνίας, ἐν γένει ὅμως σχετικῆ τις μετριοπάθεια ἐκράτησε παρὰ πᾶσι, συντελέσασα εὐτυχῶς καὶ τὴν ἄρσιν τῶν κατὰ τὰ μαυροβουνιωτικὰ μεθόρια δυσχερειῶν.

M. E. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.

G. E. LESSING.

ΛΑΟΚΟΩΝ*

*ΕΕ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ε'.

Ἐπάρχουσι γινώσται τῆς ἀρχαιότητος, οἵτινες τὸ τοῦ Λαοκόντος σύμπλεγμα θεωροῦσι μὲν ὡς ἔργον ἐλλήνων καλλιτεχνῶν, ἀλλὰ τῆς ἐποχῆς τῶν αὐτοκράτορων, καθόσον πιστεύουσιν ὅτι ὡς πρότυπον τούτου ἐχρησίμευσεν ὁ Λαοκῶν τοῦ Βιργιλίου. Ἐκ τῶν τὸ φρόνημα τοῦτο ἐχόντων ἀρχαιοτέρων σοφῶν μνείαν¹ ποιήσασθαι μόνον τοῦ Βαρθολομαίου Μαρ-

*) Ἰδε ἀριθ. 8, σελ. 143 — 145.

1) Topographiae Urbis Romae libr. IV. cap. 14. Et quanquam hi (Agesander et Polydorus et Athenodorus Rhodii) ex Virgilio descriptione statuum hanc formavisse videntur etc.

λιάνη (Marliani) ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων τοῦ Μομφωκόν¹ (Montfaucon).

Οὗτοι ἀναμφιδόλως τοσοῦτον ἰδιάζουσιν εὖρον συμφωνίαν τοῦ καλλιτεχνήματος πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ περιγραφὴν αὐτοῦ, ὥστε ἀδύνατον αὐτοῖς ἐφαίνετο νὰ ἔπεσον ἀμφότεροι ἐκ τύχης εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις, αἵτινες δυσχερῶς ἀφ' ἑαυτῶν προκύπτουσιν. Ἐπὶ τούτῳ προϋπέθεσαν ὅτι, προκειμένου περὶ τῆς τιμῆς τῆς ἐφευρέσεως καὶ τῆς πρώτης ιδέας, μετ' ἀσυγκρίτως μείζονος πιθανότητος δύναται ν' ἀποδοθῇ ἡ ἐφευρέσις καὶ ἡ ἰδέα αὐτὴ εἰς τὸν ποιητὴν ἢ εἰς τὸν καλλιτέχνην.

Πλὴν φαίνονται ληθμονήσαντες ὅτι καὶ τρίτη δυνατὴ περίπτωσις ὑπάρχει. Διότι πιθανὸν ὁ ποιητὴς τόσον ὀλίγον νὰ ἐμυήθη τὸν καλλιτέχνην, ὅσον ὁ καλλιτέχνης τὸν ποιητὴν, ἀμφότεροι δὲ μᾶλλον νὰ ἦντλησαν ἐκ μιᾶς καὶ μόνης ἀρχαιοτέρας πηγῆς. Κατὰ τὸν Μακρόβιον² ὁ Πισάνδρος ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τοιαύτη ἀρχαιοτέρα πηγὴ. Διότι, ἐπειδὴ τὰ ἔργα τοῦ ἑλλήνος τούτου ποιητοῦ ἐδῶζοντο εἰσδέτι, πασίγνωστον ἦτο (pueris decantatum) ὅτι ὀλόκληρον τὴν ἄλωσιν καὶ καταστροφὴν τοῦ Ἰλίου, τοὔτέστιν ὀλόκληρον τὸ δεύτερον αὐτοῦ βιβλίον, ὁ ρωμαῖος ποιητὴς οὐχὶ ἀπλῶς ἐμυήθη, ἀλλὰ καὶ πιστῶς μετέφρασεν. Ἄν λοιπὸν καὶ ἐν τῇ τοῦ Λαοκόντος ἱστορίᾳ προηγεῖτο ὁ Πισάνδρος, οἱ ἑλλήνες καλλιτέχναι οὐδεμίαν εἶχον ἀνάγκην ν' ἀρυσθῶσι τὰς ὁδηγίας αὐτῶν παρὰ λατινοῦ ποιητοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ περὶ τῆς ἐποχῆς συμπέρασμα αὐτῶν εἶναι ὅλως ἀβάσιμον. Ἐν τούτοις, ἐάν κατ' ἀνάγκην ὄφειλον νὰ βεβαιώσω τὴν τοῦ Μαριλιάνη καὶ Μομφωκόν γνώμην, τότε ἠθέλον ἐπιτρέψαι αὐτοῖς τὴν ἀκόλουθον ὑπεκφυγὴν. Τὰ τοῦ Πισάνδρου ποιήματα ἠφανίσθησαν, ἀδύνατον δὲ ἐπακριβῶς νὰ λεχθῇ τίμη τροπῶ οὗτος ἀπηγεῖτο τὴν τοῦ Λαοκόντος ἱστορίαν· εἶναι ὅμως πιθανόν ὅτι τοῦτο ἐγένετο μετὰ τῶν αὐτῶν ἀκριβῶς λεπτομερειῶν, ὧν ἴχνη ἀπαντῶσι νῦν ἐτι παρ' ἑλλήσι συγγραφεῦσιν. Ἄλλ' ἠδὲ αἱ λεπτομέρειαι αὐταὶ οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον συμφωνοῦσι πρὸς τὴν τοῦ Βιργιλίου ἀφήγησιν, ὁ ρωμαῖος δὲ ποιητὴς καθ' ὀλοκληρίαν θὰ μετέπλασε τὴν ἑλληνορικὴν παράδοσιν ὡς κάλλιον ἔδοξον αὐτῷ. Ἡ παρ' αὐτῷ ἐξέλιξις τῶν τοῦ Λαοκόντος δυστυχημάτων, εἶναι ἀπόρροια τῆς ἰδίας αὐτοῦ φαντασίας, ἐπομένως, ἂν οἱ καλλιτέχναι ἐν τῇ παραστάσει αὐτῶν ἀρμονικῶς αὐτῷ συμφωνῶσι, δὲν δύνανται ἐξ ἄπαντος ἢ νὰ ἐξῆσαν ἐν ἐποχῇ μεταγενεστέρᾳ τῆς τοῦ Βιργιλίου καὶ νὰ εἰργάσθησαν, ἔχοντες ὡς πρότυπον αὐτόν.

Ὁ Κοῖντος Καλάβρος (Quintus Calaber) ἐπιτρέπει μὲν τῷ Λαοκόντι τὴν αὐτὴν καὶ ὁ Βιργίλιος νὰ ἐπιδεικνύῃ ὑπόψιαν περὶ τοῦ δουρειοῦ ἵππου, ἀλλ' ἢ ὀργὴ τῆς Ἀθηνᾶς, ἢ ἢν οὗτος τούτου ἐνεκα ἑαυτῷ ἐφελεκύει, ὅλως διαφόρως ἐκδηλοῦται περὶ αὐτῷ. Ἡ γῆ δεῖται ὑπὸ τοῦς πόδας τοῦ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἵππου ἐκείνου ἐφιστῶντος Τρωός, φῶδος καὶ τρομός

1) Suppl. aux Ant. Expliq. T. I. p. 242. Il semble qu' Agesandre, Polydore et Athenodore, qui en furent les ouvriers, ayent travaillé comme à l'envie, pour laisser un monument, qui répondait à l' incomparable description qu' a fait Virgile de Laocoon etc.

2) Saturnal. lib. V. cap. 2.

καταλαμβάνει αὐτόν· φλογερὰ ὀδύνη ταράσσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ· ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ βασανίζεται· παραφέρεται, τυφλοῦται. Καὶ πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ τυφλὸς ἐστὶ οὐ ποῦται παραίνων τὴν τοῦ δουρίου ἵππου καῦσιν, στέλλει ἢ Ἀθηνᾶ δύο φοβεροὺς δράκοντας, οἵτινες ὅμως ἀπλῶς τὰ τέκνα μόνον τοῦ Λασκόοντος καταλαμβάνουσι. Ματαίως ταῦτα τείνουσι τὰς χεῖρας τῷ ἑαυτῶν πατρί· τυφλώτων ὁ δειλαῖος ἀδυνατεῖ νὰ βοηθήσῃ αὐτοῖς· κατασπαράσσονται λοιπὸν ταῦτα· οἱ δ' ὄφεις ἐξαφανίζονται, διολισθαίνοντες εἰς τὸ ἔδαφος. Τῷ Λασκόοντι ὅμως οὐδεμίᾳ ἐγένετο ὑπ' αὐτῶν βλάβη· ὅτι δὲ τὴν περίπτωσιν ταύτην οὐκ ἔμυνον ὁ Κόϊντος¹ ἰδίως ἡσπάσατο, ἀλλὰ μᾶλλον γενικῶς θὰ ἦτο ἀποδεκτὴ, τοῦτο μαρτυρεῖ χωρίον τοῦ Λυκόφρονος, ἐν ᾧ οἱ ὄφεις² οὗτοι ἀποκαλοῦνται παιδοφάγοι.

Εἰ δ' ἡ περίπτωσις αὕτη γενικῶς παρ' Ἑλλήσιν ἦτο ἀποδεκτὴ τότε δυσκόλως θὰ ἐτόλμων οἱ Ἕλληνες καλλιτέχναι ν' ἀποστῶσιν αὐτῆς καὶ δυσκόλως θὰ συνδέβαιεν ὥστε νὰ ἐκτραπῶσι, καθ' ὃν ἀκριβῶς τρόπον καὶ ὁ Ῥωμαῖος ποιητής, εἰ μὴ ἐγνώριζον τὸν ποιητὴν τοῦτον, εἰ μὴ εἶχον τοῦλάχιστον τὴν ἑρτην ἐντολὴν νὰ ἐργασθῶσι κατ' ἀπομίμησιν αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου φρονῶ ὀφείλομεν νὰ ἐμείνωμεν, ἐὰν ἠθέλομεν νὰ ὑπερασπίσωμεν τὸν Μαυλιάνην καὶ τὸν Μομφωκόν. Ὁ Βιργίλιος εἶναι ὁ πρῶτος καὶ ὁ μόνος, ὅστις τὸν τε πατέρα καὶ τὰ τέκνα παρίστησιν ὑπὸ τῶν ὄφειων θανατουμένους. Καὶ οἱ γλύπται πράττουσι τὸ αὐτό, τοῦθ' ὅπερ ὅμως ὡς Ἑλλήνες δὲν ὄφειλον νὰ πράξωσι· εἶναι πιθανὸν λοιπὸν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ Βιργιλίου νὰ ἐπραξάν τοῦτο. Κάλιστα αἰσθάνομαι, ὅπως ἢ πιθανότης αὕτη ὑπο-

λείπεται τῆς ἱστορικῆς βεβαιότητος. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ οὐδὲν περαιτέρω ἱστορικὸν θέλω ἐντεθεῖν νὰ ἐξαγάγω, πιστεύω τοῦλάχιστον ὅτι δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὴν ὡς ὑπόθεσιν, καθ' ἣν ὁ κριτικὸς ὀφείλει τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ νὰ διατυπώσῃ. Εἴτε ἀποδειχθῆ εἴτε μὴ ἀποδειχθῆ ὅτι οἱ γλύπται ἐργάσθησαν κατ' ἀπομίμησιν τοῦ Βιργιλίου, ἐγὼ ἀποδεχθῆσομαι τοῦτο, ἵνα ἴδω ἀπλῶς πῶς ἐπὶ τέλους ἀπεμυμήθησαν αὐτόν. Περὶ τῆς κραυγῆς ἡδὴ ἐξεφράσθην. Πιθανὸν ὅμως ἢ περαιτέρω σύγκρισις νὰ με ἀναγκάσῃ νὰ προβῶ εἰς παρατηρήσεις οὐκ ὀλιγώτερον διδακτικᾶς.

Ἡ ἰδέα τοῦ διὰ τῶν θανατηφόρων ὄφειων ἐν συμπλέγματι συνδέσμου τοῦ πατρὸς μετὰ τῶν δύο αὐτοῦ υἱῶν, εἶναι ἀναμφιβόλως λίαν ἐπιτυχῆς, μαρτυροῦσα φαντασίαν ἀρυνήθως γραφικὴν. Εἰς ποῖον δ' αὕτη ἀνάκει; Τῷ ποιητῇ ἢ τοῖς καλλιτέχναις; Ὁ Μομφωκόν δὲν θέλει νὰ θεωρήσῃ ταύτην ὡς τῷ ποιητῇ ἐνοικοῦσαν¹. Ἄλλὰ νομίζω ὅτι ὁ Μομφωκόν δὲν ἀνέγνω τὸν ποιητὴν μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης προσοχῆς.

illi agmine certo

Laeonta petunt, et primum parva duorum
Corpora natorum serpens amplexus uterque
Implicat et miseros morsu depascitur artus.
Post ipsum, auxilio subeuntem et tela ferentem
Corripunt, spirisque ligant ingentibus.....

Ὁ ποιητὴς παρέστησε τοὺς ὄφεις ὡς ἀξιοθαυμάστους τὸ μῆκος· οὗτοι ἐλίσσονται περὶ τοὺς παῖδας·

1) Suppl. aux Antiq. Expl. T. I. p. 243. Il y a quelque petite difference entre ce que dit Virgile, et ce que le marbre représente. Il semble, selon ce que dit le poëte, que les serpens quiterent les deux enfants pour venir entortiller le père, au lieu que dans ce marbre ils lient en même temps les enfants et leur père.

1) Paralip. lib. XII. v. 398—408. et. v. 429—474.

2) Μᾶλλον δὲ ὄφεις· καθόσον ὁ Λυκόφρων φαίνεται ἀποδεχόμενος ἕνα μόνον.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ.

Ἦδη καθ' ἣν στιγμὴν θ' ἀναγινώσκονται αἱ γραμμαὶ αὗται τὸ 1893 σωτήριον ἢ μᾶλλον ὀλετήριον ἔτος θὰ καταλέγηται ἐν τοῖς διαιτωμένοις ἐν τοῖς δόμοις τοῦ Πλούτωνος, ἀναμένον τὴν ἀπόφασιν τῶν κριτῶν περὶ αὐτοῦ. Ἄ! φίλτατε κ. Μεταξῆ, πολὺ ἐπιθυμοῦμεν νὰ παραλληλίσωμεν αὐτὸ πρὸς ἄλλα ἔτη, ἔτη προγενέστερα, ἀλλ' ἀπαγορεύετε ἡμῖν τοῦτο, διὰ τῆς ἐν τῷ τεύχει τούτῳ φερομένης χαριέσεως λίαν ἐπιστολῆς ὑμῶν. Μή, ἀναφωνήτε, παραλληλίσητέ τι, διότι τοῦτο εἶνε δυστυχῆς, διότι θὰ εἴρηγε ὅτι τὸ παρελθὸν ἦν κρεῖττον τοῦ παρόντος. Ἡ ἰδέα ὑμῶν αὕτη συμπίπτουσα πρὸς τὸ κάθε πέρσει καὶ καλλίτερο, ἀρεῖται τὴν πρόσον τῆς ἀνθρωπότητος ἀληθῆς, καίπερ μὴ στερουμένη ἀληθείας. Βεβαίως, παραβαλλόμενον τὸ ἔτος 1893 πρὸς πρότερα αὐτοῦ εἶνε ἄξιον ἀναθέματος δι' ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας, ἀλλὰ μὴ οὐκ ὑπάρχουσι πρότερα ἔτη χείρονα αὐτοῦ ἐν τε τῇ καθολικῇ

ἱστορίᾳ καὶ τῇ μερικῇ τοῦ ἔθνους ἡμῶν; Μὴ δὲν δύναται τις νὰ εἴρῃ τῇ ἐπιούσῃ καλλίτερον φαγητὸν τοῦ τῆς χθές; Μὴ δὲν δύναται νὰ συντύχῃ καὶ ἀγαπῆσῃ γυναῖκα ὠραιότεραν, χαριεστεράν καὶ ἐναρετωτέραν ἐκείνης, ἥτις ἄπιστος ἀποδείκνυται τῇ βίᾳ ἀλόγως ὑποχωροῦσα, ἥτις ἀναδείκνυται μὴ ἀγαπῆσασα, ὡς ἐκείνη, ἣν ὑποδεικνύεται ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὑμῶν; Τὰ ἔτη τῆς πάλαι εὐκλείας, ὁ αἰὼν τοῦ Περικλέους, εἰσὶν ἀναμνήσεις γλυκαὶ πλὴν πικραὶ, ἀλλὰ τοῦτο οὐδαμῶς ν' ἀπελπίξῃ ἡμᾶς πρέπει, οὐδ' ὀρείλομεν νὰ παύσωμεν εὐέλπι ὄμμα πρὸς τὸ ἐρχόμενον 1894 νὰ σπρέψωμεν, ν' ἀπολέσωμεν δὲ τὸ θάρρος, διότι ἀκούω ἤδη τοῦ γηραιῦ Θεοκρίτου ἀναφωνούντος:

Θαρσεῖν χρεῖ· ταχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον.

Ἐν ἡμέραις καθ' ἃς τὴν ἔλευσιν τοῦ τὴν ἐλπίδα τοῖς ἀνθρώποις δωρησαμένου ἐσπάζομεν, ἐν ἡμέραις καθ' ἃς διασταυρούμεθα ἐν ταῖς ἐπισκεψαῖσι τῇ πέμπωμεν καὶ λαμβάνωμεν τὰ εὐχρητήρια ἐκεῖνα καλλιτεχνικὰ δελτάρια ἢ ἀπλῶς τὰ ἐπισκεπτήρια ἡμῶν ἀναξωσθῶμεν τὴν πανοπλίαν τοῦ θάρρους καὶ τῆς ἐλπίδος καὶ εὐξώμεθα ἀλλήλοις ἔτη πολλὰ καὶ πανευδαίμονα καὶ σὺν τῷ φίλῳ κ. Μεταξῆ ὅπως τὸ ἐπόμενον ἔτος ἦ κρεῖττον τοῦ παρελθόντος.

ἐπειδὴ δ' ὁ πατὴρ ἀρωγὸς τούτοις προσέρχεται καὶ τούτον οἱ ὄφειε καταλαμβάνουσι (corripiunt). Ὡς ἐκ τοῦ μεγέθους δ' αὐτῶν δὲν ἠδύναντο διὰ μιᾶς ν' ἀποσπασθῶσι τῶν παιδῶν· ἄρα κατ' ἀνάγκην ὑπάρχει στιγμή, καθ' ἣν διὰ μὲν τῶν κεφαλῶν καὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ ἑαυτῶν σώματος κατὰ τοῦ πατρὸς ἐφώρμησαν, διὰ δὲ τῶν ὀπισθίων αὐτῶν μερῶν συνεκράτουν εἰσέτι τοὺς παῖδας περιελιγμένους. Ἡ στιγμή αὕτη ἦτο ἀναγκαία διὰ τὴν ἀνέλιξιν τῆς ποιητικῆς εἰκόνας, ὃ δὲ ποιητὴς ἀφίησιν ἐπαρκῶς νὰ αἰσθανθῶμεν ταύτην· πρὸς ἐξεκόνισιν ὅμως αὐτῆς δὲν ἦτο κατάλληλος ἢ ὄρα. Ὅτι δὲ ταύτην πράγματι ἠσθάνθησαν οἱ ἀρχαῖοι σχολιασταὶ ὀλίγον καθίσταται ἐκ χωρίου τοῦ Δονάτου¹. Πόσῳ ὀλιγότερον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διέφυγεν ἡ στιγμή αὕτη τοὺς καλλιτέχνας εἰς τὸν νοήμονα ὀφθαλμὸν τῶν ὁποίων τοσοῦτον ταχέως φανεροῦται πᾶν ὅ,τι δύναται αὐτοῖς ἐπωφελεῖς ν' ἀποδῆ.

Καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐλιγμοῖς δι' ὧν ὁ ποιητὴς τοὺς ὄφειε περὶ τὸν Λαοκρόντα ἐλίσσει, λίαν προσεκτικῶς ἀποφεύγει τοὺς βραχίονας, ἀφίησιν οὕτω ταῖς χερσὶν ὄλων τὴν ἐνεργητικότητα αὐτῶν.

Ille simul manibus tendit divellere nodos.

Ἐν τούτῳ κατ' ἀνάγκην ὄφειε οἱ καλλιτέχναι αὐτὸν

ν' ἀκολουθήσωσιν. Οὐδὲν παρέχει πλεῖονα ἐκφρασὶν καὶ ζῶιν ἢ ἡ κίνησις τῶν χειρῶν· ἰδίως δ' ἐν τῷ πάθει καὶ ἡ ἐκφραστικωτέρα μορφή ἔνευ τῆς κινήσεως ταύτης εἶναι ἀσίμμαντος. Βραχίονες, ἰσχυρῶς τῷ σώματι προσκεκολλημένοι διὰ τῶν δυσπείρωσεων τῶν ὄψεων, θὰ διέχον ἐπὶ τοῦ ὄλου συμπλέγματος ψυχρότητα καὶ θάνατον. Ὅθεν βιόπομεν ταύτας ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ ἐν τε τῷ πρωταγωνιστοῦντι προσώπῳ καὶ ἐν τοῖς δευτερεύουσιν, ἐκεῖ δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνασχολουμένοις ὅπου τανῦν ὁ σφοδρότερος πόνος ἐδρεύει.

(Ἀκολουθεῖ).

ΘΑΓΑ ΛΑΖΑΡΙΑΟΥ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Φίλε Κόριε,

Μὲ ζητεῖτε ὀλίγας λέξεις διὰ τὸ φύλλον τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Θέλετε διπλαθῆ καὶ οἱς πρωτοχρονιάτικο. Σὰς ὁμολογῶ ὅτι πολὺ εὐκολώτερον θὰ ἵκανοποιήσω ὑμᾶς ἢ μερικοὺς ἄλλους, οἵτινες ἀπὸ τῆς καιροῦ μετ' ἐξαιρετικῆς ζήσεως καὶ προσθυμίας, μετὰ χαριτωμένων μειδιημάτων καὶ υποκλίσεων ἐκτελοῦν καὶ τὰς παραδοξότερας ἐπαθυμίας μου.

Μὰ μ' ἐκλάβετε, ἐξ ὧν λέγω, ὡς φιλόφρονον. Ἐὰν ὑπάρχη πάθος τὸ ὅποῖον ἀποστρέφωμαι εἶναι ἢ γλισχροῦτης· εἴαν ὑπάρχουν ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους ἀπεχθάνομαι εἶναι οἱ φιλόφρονες. Καὶ ὅμως ἐνίοτε κάμνει τις ὅ,τι τὸν ἀνδιᾶζει, τὸ δὲ ἔτος 1893 πολλοὺς γενναιοδῶρους κατέστησε πενιχοὺς καὶ πολλοὺς πλουσίους μετέβαλεν εἰς πένυτας.

Τὰ αἷτια εἶναι γνωστά· Ἔτος κατὰ τὸ ὅποῖον ἐβασιλεύσεν ἡ εἰρήνη, ἔτος κατὰ τὸ ὅποῖον ἡ ἐνδομή-

¹) Donatus ad. v. 237. lib. II. Aenid. Mirandum non est, clypeo et simulacri vestigiis potuisse quos supra et longos et validos dixit, et multiplici ambitu circumdeditis Laocoonis corpus ac liberorum et fuisse superfineam partem. Ἐπομένως μοι φαίνεται ὅτι ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἐκ τῶν λέξεων *mirandum non est* ἢ πρέπει νὰ ἐκπέσῃ τὸ *non*, ἢ τὸ ὄλον συμπέρασμα ἐλλείπει ἐν τελεί. Διότι ἀπὸ οἱ ὄφειε ἦσαν τοσοῦτον ἐκτάκτως μεγάλα, παράδοξον ὅπως τυγχάνει τὸ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ κρυβῶσιν ὑπὸ τὴν ἀσπίδα τῆς Θεᾶς, εἴαν καὶ αὕτη δὲν ἦτο τοσοῦτον μεγάλη καὶ δὲν ἀνῆκεν εἰς κολοσιαῖον πρόσωπον. Τὸ ἐλλεῖπον συμπέρασμα θὰ ἐβασιβαίον τὰ κατ' αὐτό, ἄλλως τὸ *non* οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν.

Ἐπὶ ταῖς ἡμέραις ταύταις τὰ μὲν διάφορα καταστήματα ἐστολίσθησαν διὰ ποικίλων πραγμάτων, δυνάμεων, ἢ καὶ μὴ δυνάμεων μετ' ὅλας τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν πρὸς τούτο, νὰ γρησιμεύσωσιν ὡς ὄρα ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει. Ταῦτά εἰσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καλλιτεχνήματα παικίλα τὴν τε τέχνην καὶ τὴν ἀξίαν, ἄνθη κτλ. Ἄλλ' ἐν ᾧ ταῦτα ἐξετέθησαν ἴσως ἄκοντα, αἱ Περεωτίσσαι μας καταπλημμυροῦσι — δὲν λέγω εἰστέθησαν — τὰ καταστήματα καὶ ἰδίᾳ τὸ τοῦ Bon Marché πρὸς ἐκλογὴν τῶν δώρων αὐτῶν, ἅπερ θὰ προσενέγκωσι πρὸς προσφιλεῖς αὐταῖς ὑπάρξεις. Ἡ ἐκλογὴ δὲ ὁμολογουμένως δὲν εἶνε εὐχερῆς, μάλιστα διὰ τὰς μὴ θελούσας νὰ ἐξοδεύσωσι πολλὰ, διότι σπανίως τις ἀπαντᾷ τι δυνάμενον νὰ ἔγῃ χάριν καὶ πρωτοτυπίαν, τὰ πλεῖστα τῶν ἐκτεθειμένων εἰσὶ κοινὰ καὶ συνήθη, οὐδὲν ἐκφράζοντα, οὐδὲν παρέχοντα τὸ προσελκύον. Ἐντεῦθεν ἀπορεῖ τις θέλων νὰ ἐπιτύχῃ δώρου πράγματι καλοῦ, νὰ μὴ προσφύγῃ δὲ εἰς τὸ τετριμμένα καὶ νὰ μὴ ἀγοράσῃ ἀκριβώτερον ὅ,τι εἰς ἄλλην ἐποχὴν τοῦ ἔτους θὰ ἠγόραζεν εὐθηνότερον, διότι σημειωτέον ὅτι νῦν ἐκτιθεται πρὸς πώλησιν, ἅπερ καθ' ὄλον τὸ ἔτος οὐδένα εὗρισκον ἀγοραστὴν καὶ δυνάμενα νὰ καταλεθῶσι ἐν ταῖς σεβασταῖς ἀρχαιότησι. Τὸ δῶρον, ἅπερ προσφέρει τις, εἶνε μὲν ἐνδειξίφιλίας, ἐκτιμήσεως, ἀγάπης, ἐρωτος, ἂν θέλητε, ἀλλ' εἶνε καὶ ἐκδή-

λωσις τοῦ φιλοκαλοῦ τοῦ προσφέροντος, διότι φιλόκαλον αὐτὸν, ἢ αὐτὴν, ἀποδεικνύει τούτο ἂν ἦνε ἐπίσης φιλόκαλον, ἔχει πρωτοτυπίαν καὶ μὴ πολλοῦ τιμᾶται. Καὶ ἐνταῦθα ἐφαρμόζεται τὸ οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολὺ· οὐχὶ τὸ βαρύτερον, ἀλλὰ τὸ φιλόκαλον δέον νὰ ἐκζητῆται.

* *

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ δώρων, ἔστω ἡμῖν ὁ λόγος καὶ περὶ τῶν δώρων, ὧν ποιοῦνται πολλάκις χρῆσιν αἱ ἐφημερίδες ὅπως προσελκύσωσι συνδρομητάς. Ἐν Γαλλίᾳ συνήθως παρέχουσι βιβλία, ὠρολόγια, ἐπισκεπτήρια, ριπίδια, γεωγραφικῶς πίνακας τῶν δύο ἡμισφαιρίων κτλ. Ἄλλ' αἱ ἐφημερίδες τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἐν τούτῳ ὑπερέβαλον πάσας τὰς ἀγαπητάς συνδέλους αὐτῶν. Ἐκ τούτων ἐφημερίς γνωστὴ ἐπὶ τοῖς ταιούτοις προσφέρει τοῖς συνδρομηταῖς αὐτῆς ἀριθμὸν λαχείου περιέχοντας ἐκτὸν ἀντικείμενα ἐξ ὧν σημειούμεθα τὰ ἑξῆς :

Λαχεῖον γαιῶν ἐν Κλεβελάνδ, πλουσίαν ἐπιπλωσιν αἰθούσης, οἰνοθήκην πλήρη οἴνων τραπέζης καὶ ροσάλιων, ἀνδρικοὺς πλους πάντων τῶν εἰδῶν, ἵκανὸν ἀριθμὸν περιστροφῶν πυροβόλων, ὄχι βεβιαῖος ὅπως αὐτοκτονήσωσι, καὶ . . . γραμματίον μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς εἰς Ἰταλίαν. Τὸ γραμματίον τούτου εἶνε